

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 261/2017-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. apríla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] zastúpeného Kraus & Partners, s. r. o., Jasovská 23, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Miloslav Kraus, LL.M, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžo 96/2015 a sp. zn. 2 Sdo 18/2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. februára 2016 doručená sťažnosť a 21. marca 2016 doplnenie sťažnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“)

v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Sžo 96/2015 (ďalej aj „napadnuté odvolacie konanie“) a v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Sdo 18/2015 (ďalej aj „napadnuté dovolacie konanie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Slovenskej advokátskej komory č. P-10/2010:4306/2008 z 13. januára 2012. Krajský súd rozhodol rozsudkom č. k. 2 S 79/12-79 z 29. októbra 2014 tak, že žalobu zamietol.

Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie „a to elektronickou poštou dňa 23. 12. 2014 pod č. [REDAKOVANÉ] pod názvom [REDAKOVANÉ]_odvolanie.rtf.zep, č. 264377, potvrdenie odoslané 23. 12. 2014 21:52:23“. Najvyšší súd o odvolaní rozhodol uznesením sp. zn. 4 Sžo 96/2015 z 1. júla 2015 tak, že ho odmietol ako oneskorene podané.

Proti uzneseniu najvyššieho súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Sdo 18/2015 z 3. decembra 2015 tak, že dovolacie konanie zastavil.

Sťažovateľ v sťažnosti spochybňuje právne závery najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní, ako aj v napadnutom dovolacom konaní. V sťažnosti uvádza:

„... v poslednom odseku odôvodnenia tohto uznesenia je uvedené, že posledný deň lehoty na odvolanie pripadol na deň 23. 12. 2014. Žalobca podal odvolanie prostredníctvom portálu e-žaloby podpísané zaručeným elektronickým podpisom dňa 24. 12. 2014. To je ale v rozpore s elektronickými údajmi poskytnutými pri podaní odvolania posledný deň lehoty a to dňa 23. 12. 2014.

Zastávame názor, že uvedeným postupom Najvyššieho súdu SR boli porušené garantované práva sťažovateľa na spravodlivý súdny proces. Dávame na vedomie, že žalobný návrh bol podaný už začiatkom roku 2012 a konanie bolo ukončené nespravodlivým rozhodnutím z decembra 2015.

Sťažovateľ inú možnosť, než podať sťažnosť na Ústavný súd SR, aby sa domohol svojho práva na spravodlivý súdny proces bez zbytočných prieťahov nezávislým a nestranným súdom, nemá.“

Na tomto základe sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa... upravené v čl. 46 ods. 1, 2, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní sp. zn. 4 Sžo/96/2015 a v konaní č. k. 2 Sdo/18/2015 porušené bolo.

2. Najvyššiemu súdu SR sa prikazuje konať bez zbytočných prieťahov a vydať meritórne rozhodnutie.

3. Sťažovateľovi... sa priznáva finančné zadostučinenie vo výške 10.000,- €..., ktoré je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia...

4. (Právnemu zástupcovi sťažovateľa, pozn.)... sa priznávajú trovy konania – trovy právneho zastúpenia vo výške 669,43 €, ktoré je súd povinný zaplatiť na účet advokáta...“

Návrh na priznanie primeraného finančného zadostučinenia odôvodňuje sťažovateľ takto:

„... postup Najvyššieho súdu SR, od kedy bol podaný návrh, cca 4 roky, a vydané rozporuplné uznesenie neobsahujúce pravdivé skutočnosti, si vyžaduje vyššieho stupňa ochrany ako je len deklarovanie porušenia ústavného práva sťažovateľa, a preto sťažovateľ žiada finančné zadostučinenie vo výške 10.000.- €. V uvedenom konaní vznikli zbytočné prieťahy vytvárajúce stav právnej neistoty, a arogancia súdnej moci ukázala svoju moc a konanie zastavila. Tým nedošlo k plnohodnotnému naplneniu zákonnosti a spravodlivosti, čo má byť v podstate zmyslom na súdnej a inej právnej ochrany občanov. Dávame do pozornosti Nález ÚS SR sp. zn. II. US 62/1999.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu, resp. jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade,

ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní a v napadnutom dovolacom konaní

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti smerujúcej proti zbytočným priesťahom v súdnom konaní ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktorý vylučuje, aby ten orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (III. ÚS 263/03, IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, III. ÚS 342/08).

Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci

do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pretože konanie o takej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 6/03). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08, I. ÚS 326/2010).

Z odôvodnenia sťažnosti a jej petitu možno odvodiť, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní a v napadnutom dovolacom konaní.

V napadnutom odvolacom konaní rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 4 Sžo 96/2015 z 1. júla 2015 tak, že odvolanie sťažovateľa odmietol ako oneskorene podané.

V napadnutom dovolacom konaní rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Sdo 18/2015 z 3. decembra 2015 tak, že dovolacie konanie zastavil.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní a v napadnutom dovolacom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. februára 2016, resp. 21. marca 2016, t. j. v čase, keď napadnuté konania boli právoplatne skončené. Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že k namietanému porušovaniu v sťažnosti označenému základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase podania sťažnosti postupom najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní a v napadnutom dovolacom konaní už nemohlo dochádzať, a preto sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy postupom najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní a v napadnutom dovolacom konaní

Pokiaľ ide o namietané porušenie označených základných práv postupom najvyššieho súdu v napadnutom dovolacom konaní, je relevantné, že najvyšší súd v uznesení z 3. decembra 2015 v súvislosti so zastavením dovolacieho konania vyslovil právny názor o neprípustnosti dovolania v správnom súdnictve.

V správnom súdnictve vytváral Občiansky súdny poriadok účinný a platný v čase rozhodovania najvyššieho súdu (ďalej aj „OSP“) osobitný systém opravných prostriedkov, ktorý bol v Občianskom súdnom poriadku vymedzený odchylné od všeobecných predpokladov prípustnosti riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa štvrtej

časti Občianskeho súdneho poriadku predovšetkým tým, že vylučuje niektoré rozhodnutia z prieskumu opravným súdom (IV. ÚS 596/2012).

V tejto súvislosti poukazuje ústavný súd na povahu a špecifiká správneho súdnictva podľa piatej časti OSP, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy (v čase rozhodovania najvyššieho súdu platného a účinného § 244 ods. 1 OSP), teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Preto treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého rozhodnutia a postup orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Vzhľadom na to, že už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť máťúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe (m. m. IV. ÚS 208/08, IV. ÚS 596/2012). Vzhľadom na uvedené je tiež vylúčené, aby bolo dovolanie v správnom súdnictve prípustné na základe dovolacích dôvodov podľa § 237 OSP.

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vo svojej doterajšej judikatúre sa už opakovane vyjadril k tomu, že akceptuje ustálený právny názor najvyššieho súdu, podľa ktorého bolo dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) neprípustné (pozri predovšetkým uznesenie sp. zn. II. ÚS 65/2010 zo 16. februára 2010), a záver vyslovený v náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 283/07 zo 17. apríla 2008 označil za ojedinelé vybočenie z inak štandardnej judikatúry ústavného súdu a bol vo viacerých prípadoch prekonaný novšou judikatúrou ústavného súdu (napr. II. ÚS 125/2011, IV. ÚS 81/2012, IV. ÚS 82/2012, IV. ÚS 83/2012, IV. ÚS 127/2012, IV. ÚS 596/2012, II. ÚS 657/2013), z tohto dôvodu preto v súčasnosti nemožno tieto závery aplikovať v prerokúvanej veci.

Vychádzajúc z uvedených záverov, ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie označených základných práv postupom najvyššieho súdu v napadnutom dovolacom konaní, podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie označených základných práv postupom najvyššieho súdu v napadnutom odvolacom konaní, mohol odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako oneskorene podanú, keďže podanie dovolania proti tomuto uzneseniu najvyššieho súdu vydanému v systéme správneho súdnictva nemožno považovať za účinný prostriedok nápravy. Z uvedeného dôvodu nemožno počítať plynutie lehoty na podanie sťažnosti proti uzneseniu najvyššieho súdu v odvolacom konaní od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu v dovolacom konaní z 3. decembra 2015, ale od nadobudnutia právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu vydaného v odvolacom konaní 1. júla 2015.

Z odôvodnenia sťažnosti možno dospieť k záveru, že sťažovateľ nesúhlasí s právnym záverom najvyššieho súdu v uznesení z 1. júla 2015, podľa ktorého jeho odvolanie proti rozsudku krajského súdu č. k. 2 S 79/12-79 z 29. októbra 2014 bolo podané oneskorene. Poukazuje na to, že odvolanie podal elektronicky včas, o čom svedčia údaje z potvrdenia, ktoré mu bolo doručené po podaní odvolania. Sťažovateľ tiež nesúhlasí s právnym názorom najvyššieho súdu v uznesení z 3. decembra 2015, ktorým tento zastavil dovolacie konanie. Bližšie svoju sťažnosť v tomto smere neodôvodňuje. Sťažovateľ v petite sťažnosti žiada vysloviť porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy „v konaní sp. zn. 4 Sžo/96/2015 a v konaní č. k. 2 Sdo/18/2015“ a zároveň žiada, aby ústavný súd prikázal najvyššiemu súdu „*konať bez zbytočných prietahov a vydať meritórne rozhodnutie*“. Sťažovateľ takto v petite sťažnosti nijako nereflektuje na procesné rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorými sa napadnuté odvolacie konanie, resp. napadnuté dovolacie konanie končia. Sťažovateľ nežiada tieto uznesenia najvyššieho súdu zrušiť a zároveň žiada, aby najvyšší súd rozhodol meritórne.

Nedostatok odôvodnenia sťažnosti vo vzťahu k napadnutému dovolaciemu konaniu a rozpor petitu sťažnosti a jeho odôvodnenia predstavujú nedostatky sťažnosti sťažovateľa takej intenzity, ktoré bránia jej vecnému prerokovaniu.

Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že taký rozsah nedostatkov v zákonom predpísaných náležitostiach, aký vyplýva z podania sťažovateľa, nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 409/04, II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 267/08, IV. ÚS 213/2010).

Vychádzajúc z uvedeného, bol dôvod na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti aj pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. apríla 2017